

Život ve vesmíru

Antropický princip bývá někdy interpretován jako záležitost selekce: aby mohly být pozorovány podmínky, umožňující vznik života (jak jej známe, pochopitelně), musí být splněny takové podmínky, které dovolily, aby se vývoj organismů dopracoval až ke zrodu pozorovatelů (na nezbytné úrovni). Generalizovat výsledky pozorování pro celý vesmír (eventuelně pro všechny vesmíry) znamená nevzít vážně tento fenomén selekce. – Mám za to, že tu před sebou máme závažný filosofický problém, který je touto interpretací vlastně překryt a zakryt. V pozadí uvedené interpretace je nevyslovený předpoklad, že určité „podmínky“ či „okolnosti“ vedou ke vzniku života, zatímco mnohé jiné nikoliv. Celou souvislost je však možno chápat také obráceně: tam, kde život „není“ připraven se uskutečnit resp. kde „nepřichází“ z budoucnosti, jsou „podmínky“ k jeho „uskutečnění“ neúplné, nedostačující. Taková situace může mít charakter trojího druhu: a) „tlak“ přicházejícího oživení naráží na nepřekonatelné překážky z tzv. „objektivních“ příčin; b) „tlak“ přicházejícího oživení má před sebou ještě obrovskou „práci“ na proměně daných podmínek v podmínky vhodnější nebo dokonce zcela vhodné pro uskutečnění života; c) podmínky nejsou nevhodné, tj. nepředstavují překážku, ale tlak přicházejícího oživení je malý anebo si zvolil jiné cesty. Tento třetí typ situace je zcela vyloučen z úvah tam, kde uvažující vědec zůstává v zajetí nezdůvodněného a neopostatněného přesvědčení (přesněji předsudku), že život (resp. způsob bytí čili „pobývání“ organismů v tzv. reálném světě – ve skutečnosti v různých osvětích) nemá žádnou zvláštní specifickou, žádnou „svou“ vlastní „zákonitost“, žádný svůj specifický LOGOS. (Srv. např. Steven Weinberg, Life in the Universe, in: Scient.Amer. 271, Oct. 1994, No. 4, p. 25: „The experience of the past 150 years has shown that life is subject to the same laws of nature as is inanimate matter.“)

(Praha, 941121-1.)